

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№171 квітень-травень 2020

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

Директор видання
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
Київ, 04053
тел. (44) 486 2878
(44) 486 2812

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

Віталій Кличко: Якби місцеве самоврядування не було так потужне, то у країні були б набагато гірші наслідки пандемії

13 травня відбулося онлайн засідання Правління АМУ

стор. 3

Дії АМУ щодо захисту інтересів громад у бюджетному процесі 2020 року

Завдяки зусиллям Асоціації міст України, зокрема активному політичному діалогу, участі в законотворчому процесі, співпраці з парламентськими Комітетами та народними депутатами, загалом за період карантину для всіх територіальних громад збережено **140 млрд грн.**

стор. 8

Актуальна тема

Олександр Слобожан: Основний тягар під час пандемії взяло на себе місцеве самоврядування, медична сфера отримує фінансування за рахунок того, що знімаються кошти з освіти, соціального захисту, ремонту та будівництва доріг тощо

7 травня в Українському кризовому медіа-центрі на онлайн брифінгу презентовано результати дослідження АМУ «Охорона здоров'я очима медиків»

стор. 22

Місцеве самоврядування за кордоном

Як змінюються європейські міста після завершення карантинних заходів і чи стануть вони «зеленішими» (добірка практик)

стор. 19

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ:

- питання оренди комунального майна
- регулювання цін і тарифів на платні медичні послуги, не включені до переліку НСЗУ

стор. 16

Життя українських громад

Тернопіль, Мостиська ОТГ, Харків, Вінниця, Херсон, Київ, Івано-Франківськ, Мукачівська ОТГ, Семенівська ОТГ

стор. 12

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

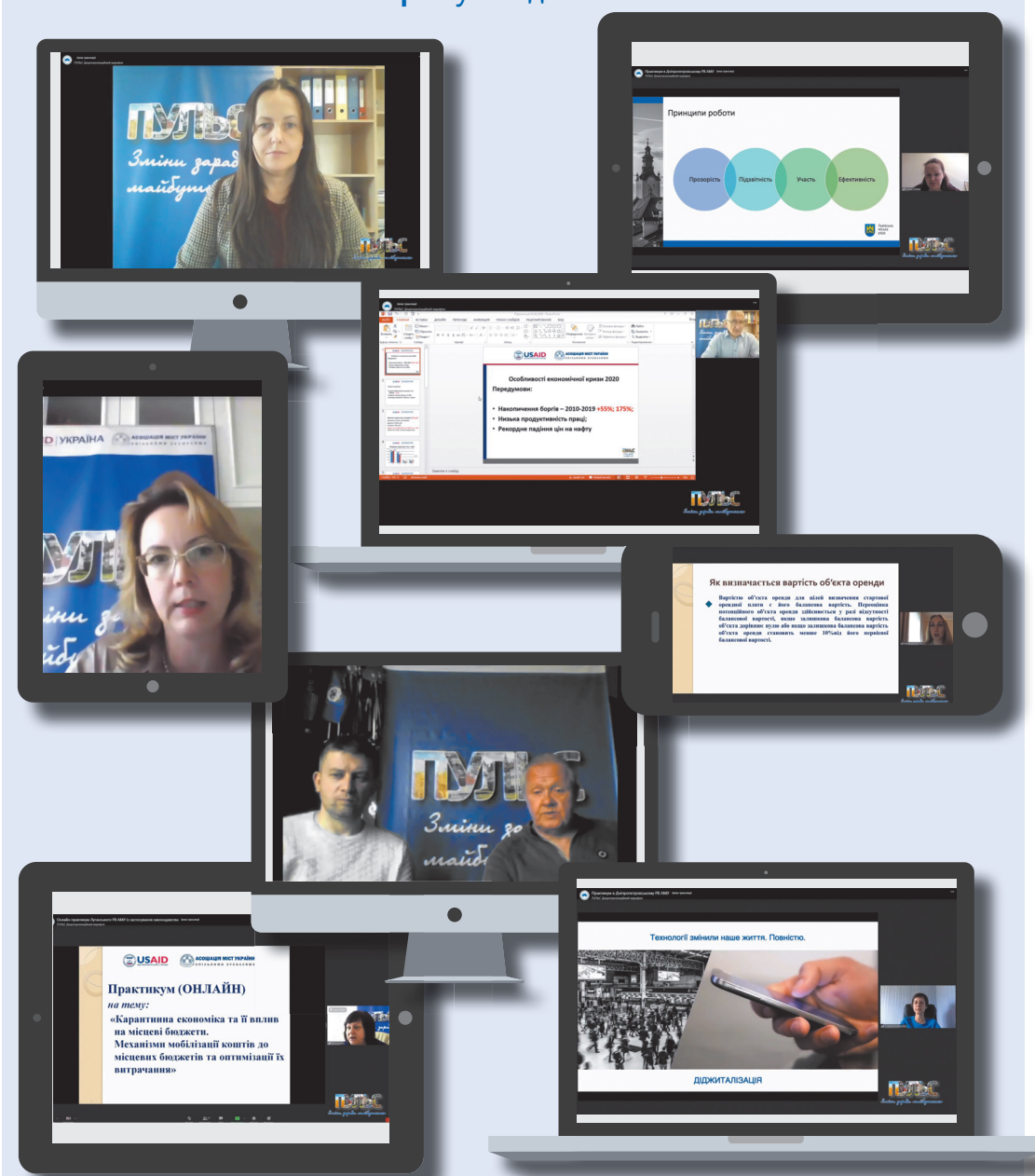

ПРАКТИКУМИ В РВ АМУ ПРОХОДЯТЬ У ФОРМАТІ ОНЛАЙН-ВІДЕО

В регіональних відділеннях Асоціації міст України в рамках Проєкту ПУЛЬС вже кілька років поспіль проводяться практикуми з застосування законодавства для працівників місцевого самоврядування. Під час цих заходів учасники отримують роз'яснення та консультації щодо законодавчих новацій та чинних законів, обмінюються досвідом та практиками.

Через карантин та обмеження, пов'язані з загрозою поширення COVID-19, регіональні відділення АМУ перейшли на проведення практикумів в режимі онлайн-трансляції у мережі Фейсбук на сторінках РВ АМУ та акаунті «ПУЛЬС: Децентралізаційний марафон». Відео практикумів зберігається на сторінках і є доступним у будь-який час для усіх зацікавлених. Також практикуми можна переглянути на сайті АМУ www.auc.org.ua на каналі АМУ у мережі Youtube.

Запрошуємо до навчання!

ЗАСІДАННЯ ПРАВЛІННЯ АМУ ВІДБУЛОСЯ У ФОРМАТІ ОНЛАЙН-ВІДЕО

13 травня відбулося онлайн засідання Правління Асоціації міст України, яке провів Голова АМУ, мер Києва **Віталій Кличко**. По відеозв'язку до заходу долучилися 52 міських, селищних, сільських голови – члени Правління АМУ, Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**, а також радник Голови АМУ з муніципальних питань **Оксана Продан**.

АМУ: ХРОНІКА, ПОДІЇ, КОМЕНТАРІ

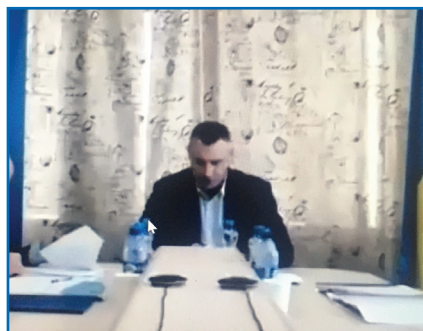
Віталій Кличко, відкриваючи засідання, наголосив, що основний удар у боротьбі з пандемією взяло на себе місцеве самоврядування. «Уряд переклав ключові речі у боротьбі з поширенням коронавірусу на громади та їх голів. І якби місцеве самоврядування не було таке потужне, то у країні були б набагато гірші наслідки пандемії», - сказав він.

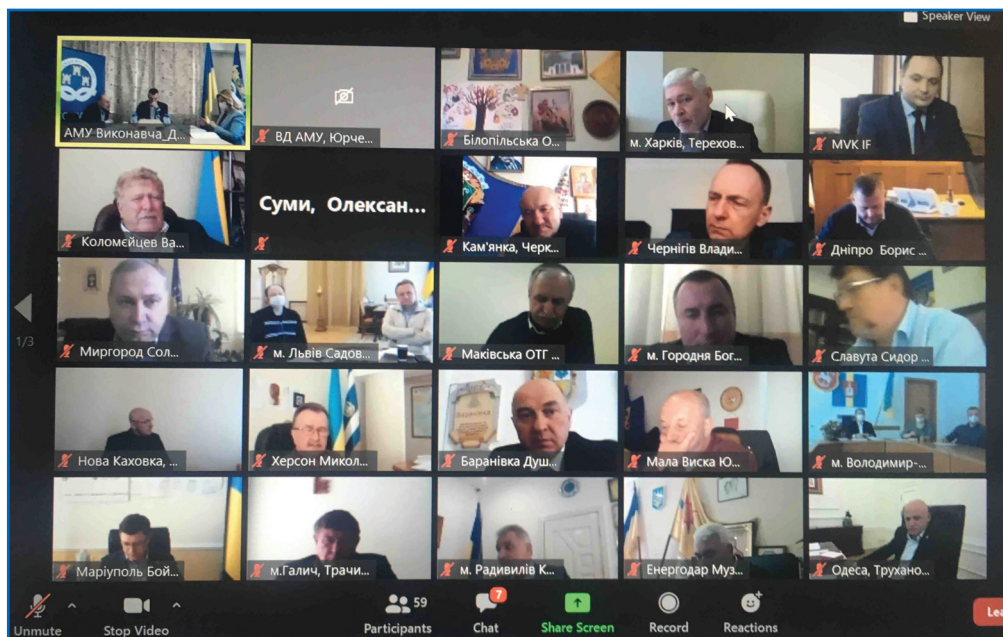

Правління Асоціації міст України схвалило порядок денний і перейшло до розгляду важливих питань, що потребують термінового вирішення.

Під час обговорення бюджетного забезпечення територіальних громад в умовах пандемії **Олександр Слобожан** повідомив, що Уряд та Парламент у зв'язку із поширенням коронавірусної хвороби були змушені переглянути основні показники Державного бюджету на 2020 рік. АМУ завдяки активній участі у доопрацюванні змін до Держбюджету-2020 (Закон №553-ІХ від 13.04.2020 р.) вдалося зберегти фінансовий ресурс для місцевого самоврядування в обсязі **51,03 млрд грн**. Разом з тим, внаслідок часткового та повного скорочення окремих бюджетних програм місцеві бюджети зазнали втрат в обсязі 9,65 млрд грн.

Голова АМУ **Віталій Кличко** зазначив: «У Верховній Раді України в 2020 році значно почастишали законодавчі ініціативи щодо зменшення ставок загальнодержавних податків, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування; місцевих податків та зборів; встановлення пільг зі сплати цих податків та зборів; збільшення видатків з місцевих бюджетів. Законопроекти народних депутатів не містять фінансово-економічних обґрунтувань, балансування доходів та видатків як державного, так і місцевих бюджетів. Та не передбачають компенсацій місцевим бюджетам, чим порушують норми статті 142 Конституції України, статті 103 Бюджетного кодексу України».

АМУ вважає, що такі законодавчі ініціативи призведуть до зменшення доходів бюджетів місцевого самоврядування щонайменше на 76 млрд гривень, а це - четверта частина доходів територіальних громад. В той же час органи місцевого самоврядування залишаються відповідальними за реалізацію прав громадян на освіту, охорону здоров'я, соціальну допомогу та інші, забезпечення систем життєдіяльності населених пунктів, здійснення благоустрою.

Правління Асоціації міст України звернулося до Парламенту з проханням зупинити законодавчі ініціативи, спрямовані на зменшення доходів громад та розбалансування Державного бюджету та бюджетів територіальних громад.

«Пільги зі сплати місцевих податків і зборів, вже встановлені законами України №533-IX та №540-IX, призведуть до втрат бюджетів місцевого самоврядування щонайменше 13 млрд грн, а скорочення економічної активності суб'єктів господарювання, спричинене карантинними заходами, ще до 27 млрд грн. При цьому територіальні громади за перші 53 дні карантину профінансували заходів на протидію COVID-19 на 2 млрд грн», - йдеться у зверненні АМУ.

Активну дискусію викликало питання про відновлення дії Порядку проведення державного архітектурно-будівельного контролю в частині повноважень місцевого самоврядування. 13 березня 2020 року уряд схвалив постанову №219 «Про оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду», відповідно до якої призупинені на невизначений термін повноваження органів місцевого самоврядування щодо державного архітектурно-будівельного контролю.

«Процес містобудування є безперервним, а показники ефективності роботи місцевих органів ДАБК свідчать про значну кількість порушень вимог містобудівного законодавства, які не припиняються й далі. І неприпустимо залишити сферу містобудування без контролю, особливо у весняно-літній період, коли процеси

будівництва активізуються. Така безконтрольність створює низку ризиків, в першу чергу, для громадян, які позбавляються з боку держави та органів місцевого самоврядування права на належний захист своїх інтересів від недобросовісних забудовників», - наголосив **Віталій Кличко**.

Одеський міський голова **Геннадій Труханов** звернув увагу на плачевний стан пам'яток архітектури, які знаходяться у приватній власності, і неможливість для міської влади вплинути на ситуацію. Його підтримав Львівський міський голова **Андрій Садовий**.

Слід нагадати, що повноваження ДАБК органи місцевого самоврядування отримали внаслідок децентралізації та удосконалення містобудівного законодавства, що відбулося у 2015 році. Натомість, призупинення діяльності місцевих органів ДАБК – це ризик втрати всіх здобутків децентралізації у сфері містобудування. Асоціація міст України вже привертала увагу Уряду та

Мінрегіону до цієї проблеми. Проте, досі робота місцевих органів ДАБК залишається паралізованою.

Правління АМУ схвалило звернення до Прем'єр-міністра України Д.Шмигала, в якому, зокрема, сказано: «Виходячи із критичності проблеми та хаосу, який виникає у сфері містобудування, закликаємо Вас забезпечити розблокування роботи місцевих органів ДАБК, шляхом термінового відновлення Порядку проведення державного архітектурно-будівельного контролю на місцевому рівні».

Після обговорення питання щодо проблем, які виникають з реалізацією закону про оренду державного та комунального майна Правління АМУ схвалило пропозиції Асоціації міст України щодо внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про Порядок оренди державного та комунального майна» для забезпечення прав розпорядження комунальним майном та доручило Виконавчій дирекції АМУ провести роботу з народними депутатами України щодо реєстрації відповідного законопроєкту та з Кабінетом Міністрів України щодо врахування пропозицій в проєкті відповідної постанови.

Особливу увагу члени Правління приділили питанню чергових виборів до органів місцевого самоврядування, які мають відбутися 25 жовтня 2020 року. Вони наголосили, що останнім часом в Парламенті відбувається обговорення змін до виборчого законодавства України щодо місцевих виборів в частині поширення пропорційної системи виборів практично на всі громади, а також щодо фінансування, організації та проведення виборів за рахунок місцевих бюджетів.

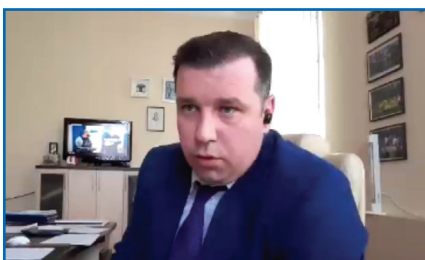
Правління АМУ схвалило звернення до Верховної Ради та до Президента України щодо недопущення зміни виборчого законодавства на місцевих виборах, які мають відбутися 25 жовтня. Зокрема, мова йде про недопущення зміни моде-

лі проведення виборів у громадах до 90 тисяч осіб – замість мажоритарної на пропорційну, а також перекладення фінансової відповідальності щодо організації та проведення місцевих виборів на місцеві бюджети. Так, у зверненні, зокрема, йдеться, що відповідно до норм чинної Конституції України чергові вибори до органів місцевого самоврядування мають відбутися 25 жовтня 2020 року.

Порядок проведення виборів, їх організація, система виборів унормовані Виборчим кодексом України, який був схвалений Верховною Радою 19 грудня 2019 року з урахуванням зауважень Президента та набрав чинності 1 січня 2020 року. Виборчий кодекс України, що діє сьогодні, гарантує суб'єктам виборчого права реалізацію їх прав обиратися та бути обраними і визначає концептуальні принципи проведення місцевих виборів.

«У зв'язку з цим підтримуємо звернення Президента України від 6 травня щодо забезпечення конституційного права громадян бути обраними та недопущення концептуальних змін виборчого законодавства у рік проведення виборів, зокрема і шляхом створення додаткових виборчих бар'єрів», - сказано у зверненні АМУ.

«Ми переконані, що обговорення необхідності внесення концептуальних змін до Виборчого кодексу України в частині місцевих виборів, не може відбуватися без участі представників місцевого самоврядування. Вважаємо, що пропозиції поширення пропорційної системи виборів на громади з кількістю виборців менше 90 тисяч осіб є не тільки руйнівними для місцевого самоврядування, а й обмежують конституційне право громадян бути обраними. А також - ставлять це право в пряму залежність від членства в партії, що створює партійну монополізацію місцевого самоврядування. Натомість мажоритарна система виборів для депутатів місцевих рад будується на авторитеті та професіоналізмі кандидатів і є зрозумілою для більшості громадян», - зазначив голова Асоціації міст України, мер Києва **Віталій Кличко**.

АМУ наголошує, що перекладення на місцеві бюджети державного обов'язку виділення необхідних коштів на організацію місцевих виборів ставить під загрозу можливість їх проведення. Адже деякі органи місцевого самоврядування не зможуть забезпечити належне проведення виборів, що поставить під сумнів їх загальний результат. Відтак, проблема державного фінансування проведення чергових місцевих виборів є однією з основних та має бути вирішена у найкоротший термін.

Після обговорення питань порядку денного члени Правління АМУ схвалили рішення про прийом нових членів до Асоціації міст України.

«До нас надійшли рішення місцевих рад про вступ до Асоціації. Так, сьогодні до Асоціації міст України входить **895 членів**, зокрема 502 об'єднані громади», - сказав **Віталій Кличко**.

У ході обговорення інших питань діяльності АМУ Дніпровський міський голова **Борис Філатов** виступив з ініціативою проведення широкої інформаційної кампанії на підтримку виконання рішень, прийнятих на засіданні Правління, з залученням місцевих, регіональних та комунальних ЗМІ. Члени Правління підтримали таку пропозицію одногосно.

Усі Рішення Правління АМУ та схвалені Правлінням АМУ Звернення доступні на сайті АМУ www.auc.org.ua у рубриці «Документи» розділу «Про АМУ».

ДІЇ АМУ ЩОДО ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАД У БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ 2020 РОКУ

Завдяки зусиллям Асоціації міст України, зокрема активному політичному діалогу, участі в законотворчому процесі, співпраці з парламентськими Комітетами та народними депутатами, загалом за період карантину для всіх територіальних громад збережено **140 млрд грн**. Цей ресурс вкрай важливий для місцевого самоврядування, адже воно опинилося «на передовій» боротьби з пандемією COVID-19 і як найближча до людей влада відповідає за їх здоров'я і життя.

Враховання позиції АМУ при розгляді та прийнятті законопроектів забезпечило збереження для місцевих бюджетів:

51,03 млрд грн завдяки недопущенню скорочення субвенцій та джерел доходів місцевих бюджетів у Законі про внесення змін Держбюджету на 2020 рік для вивільнення фінансового ресурсу на формування Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19 та її наслідками (№553-IX 13.04.2020), а саме:

6,0 млрд грн надходжень роздрібного акцизу на пальне;

9,0 млрд грн шляхом недопущення списання за рахунок місцевих бюджетів заборгованості за середньостроковими позиками 2009–2014 років;

22,2 млрд грн субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності;

4,9 млрд грн коштів Державного фонду регіонального розвитку;

1,0 млрд грн субвенції на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів;

1,7 млрд грн субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій;

2,2 млрд грн субвенції на покращення соціального захисту окремих категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;

2,5 млрд грн субвенції на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів»;

1,06 млрд грн субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

100 млн грн субвенції на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти;

150 млн грн субвенції на створення нових, будівельно-ремонтні роботи існуючих палаців спорту та завершення розпочатих у попередньому періоді робіт з будівництва/реконструкції палаців спорту;

200 млн грн субвенції на завершення розпочатих у попередньому періоді робіт з будівництва/реконструкції, будівництво нових, реконструкцію та капітальний ремонт існуючих спортивних п'ятдесятиметрових і двадцятип'ятиметрових басейнів.

Також цим Законом передбачено, що на період карантину підприємства водопостачання та водовідведення звільняються від пені та штрафів, нарахованих постачальниками газу та електрики.

Слід зазначити, що внаслідок скорочення ряду бюджетних програм місцеві бюджети втратили 9,65 млрд грн.

3,15 млрд грн у Законі про внесення змін до Податкового кодексу (№540-IX від 30.03.2020) завдяки врахуванню пропозицій АМУ щодо:

- збереження оподаткування платою за землю та податком на нерухоме майно за березень-квітень поточного року, але з відтермінуванням сплати належних платежів до кінця червня 2020 року без застосування штрафів та пені;
- спрощення процедур прийняття рішень місцевого самоврядування (в стислі терміни) про встановлення місцевих податків та зборів та внесення змін до них у 2020 році.

0,6 млрд грн у Законі про внесення змін до Податкового кодексу щодо підтримки платників податків (№591-IX від 13.05.2020), оскільки він враховує пропозиції АМУ, які дозволяють комплексно вирішити питання підтримки медичних працівників та не допустити втрат ПДФО місцевих бюджетів.

4,2 млрд грн у Законі про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків (№466-IX від 16.01.2020, вступив в дію 23.05.2020), що враховує позицію АМУ щодо недопущення введення 100% пільги по платі за землю для земель залізниць. Окрім того, цим законом:

- поновлено оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та платою за землю об'єктів оподаткування, що розташовані на лінії зіткнення;
- забезпечено зарахування до місцевих бюджетів податку за користування земельними ділянками, які знаходяться у постійному користуванні або у власності суб'єктів господарювання-платників єдиного податку;
- удосконалено порядок подання органами Державної податкової служби органам місцевого самоврядування податкової звітності по платниках-юридичних особах.

76 млрд грн завдяки відхиленню парламентськими Комітетами на підставі експертних висновків АМУ 11 законопроектів щодо зниження ставок податків або запровадження податкових пільг, які несуть зменшення доходів місцевих бюджетів (№2758-1, № 3076, №3302, №3302-1, №3311, №3311-1, №3329, №3329-1, №3329-2, №3379, № 3331).

4,7 млрд грн завдяки врахуванню позиції АМУ та поверненню на доопрацювання Комітетом з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів законопроекту №2430, який покладав на органи місцевого самоврядування видатки у рік на фінансування пільгового проїзду.

0,7 млрд грн завдяки тому, що через критику АМУ Держгеокадастр не зареєстрував у парламенті свій законопроект змін до Бюджетного кодексу, яким передбачено перерозподіл на користь державного бюджету коштів, що надійшли від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва до місцевих бюджетів.

АМУ підтримує законодавчі ініціативи, які передбачають збільшення доходів місцевих бюджетів:

- до парламентського Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики надано експертні висновки на підтримку законопроектів №3131, №3131-1, №3131-2, метою яких є виведення з тіні обробітку земель сільськогосподарського призначення через удосконалення механізмів оподаткування орендарів земель. У разі прийняття цих законопроектів з врахуванням пропозицій АМУ додаткові надходження місцевих бюджетів зростуть на 6,0 млрд грн.
- до парламентського Комітету з питань бюджету надано позитивний виновок на законопроект №3423, яким передбачено тимчасово, до 1 січня 2021 року, збільшення частки зарахування надходжень ПДФО до бюджетів місцевого самоврядування із 60 до 65 відсотків. Такі зміни підтримають фінансову спроможність органів місцевого самоврядування в умовах наслідків обмежень через пандемію коронавірусу.

АМУ розробила та надала народним депутатам законопроекти, прийняття яких сприятиме зміцненню фінансової спроможності місцевих бюджетів:

- №3175, який передбачає удосконалення механізму горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів міст обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад на засадах мотивації до місцевого економічного розвитку;
- №3174, який продовжує дію інституту пайових внесків забудовників в інфраструктуру населених пунктів з 01.01.2021 року, удосконалює механізм їх нарахування та сплати. У разі його прийняття додаткові надходження місцевих бюджетів складуть 1,2 млрд грн.

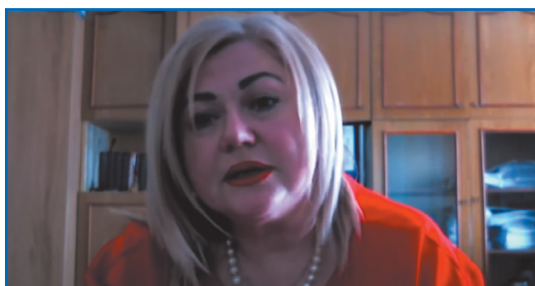
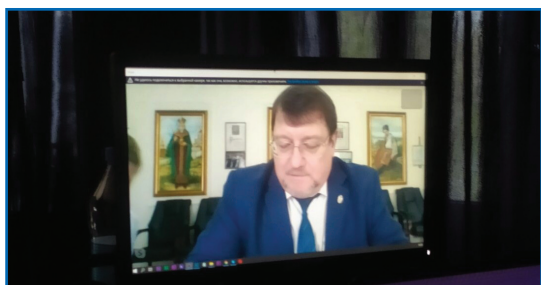
Асоціація міст України і надалі буде відстоювати інтереси місцевого самоврядування задля забезпечення подальшого зміцнення фінансової спроможності громад.

МАЛІ МІСТА В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ - ТЕЛЕМАРАФОН З МІСЬКИМИ ГОЛОВАМИ

21 квітня Асоціація міст України спільно з каналом «ІнтерВізор» провела онлайн-марафон з міськими головами на тему: «Малі міста в період пандемії», у якому взяли участь 14 міських та селищних голів, а саме: **Анатолій Федорук**, Бучанський міський голова, **Анатолій Душко**, Баранівський міський голова, **Володимир Коваленко**, Новокаховський міський голова, **Василь Сидор**, Славутський міський голова, **Андрій Богдан**, Городнянський міський голова, **Вадим Гаєв**, Новопокровський селищний голова, **Юрій Зарко**, Білопільський міський голова, **Віталій Луков**, Вознесенський міський голова, **Володимир Шматько**, Чортківський міський голова, **Петро Старосольський**, Стебницький міський голова, **Володимир Кашук**, Хустський міський голова, **Юрій Гульдас**, Маловисківський міський голова, **Олена Жадько**, Марганецький міський голова, **Олена Сидоренко**, Оржицький селищний голова.

Голови громад розповіли про проблеми, які виникли в муніципалітетах внаслідок пандемії, адже практично вся боротьба з коронавірусом лягла на міські бюджети; поділилися досвідом як міська влада протидіє коронавірусу; обговорили реформу адміністративно-територіального устрою, зміну виборчого законодавства та можливі наслідки партизації на місцевих виборах 2020 року.

Відеозапис марафону доступний на сайті АМУ www.auc.org.ua у Новинах за 21.04.2020.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ГРОМАДА

Всеукраїнський молодіжний форум відбувся в онлайн-форматі

У рамках реалізації статусу «Тернопіль – молодіжна столиця України» місто провело всеукраїнський форум «Молодь Online». Через карантин та обмежувальні заходи він був організований в режимі онлайн-конференції. Головною темою обговорення стали виклики під час пандемії та шляхи їх вирішення. Учасники форуму взяли участь в дискусійних панелях, мали змогу поставити питання спеціалістам

та представникам міністерств, які розробляють молодіжну політику. На завершення заходу кожен з учасників отримав відповідний сертифікат.

«Думаю, зараз багато чого змінюється щоденному житті міст, житті молоді зокрема. Але молодь завжди була на передовій будь-яких змін, особливо якщо це стосувалося технологій, новацій, трендів. Важливо, щоб зараз для молоді відкривалися унікальні можливості в бізнесі, мистецтві, в різних суспільних змінах. І закликаю, щоб саме вона стала ініціатором цих змін. Наразі ми, як ніколи, потребуємо нових, нестандартних рішень, активного та рішучого молодого покоління, яке готове брати на себе відповідальність. Тому я дуже радий, що нам вдалося провести цей форум і сподіваюся, що результат його роботи додасть оптимізму, впевненості, з'являться можливості та ідеї, які ми зможемо втілити у життя», – сказав Тернопільський міський голова **Сергій Надал**.

Це вже другий масштабний захід міста: у грудні 2019 року Тернопіль було обрано переможцем конкурсу «Молодіжна столиця України - 2020», а 24 січня 2020 року відбувся Всеукраїнський молодіжний форум «Молодь Offline».

Нагадаємо, Національний конкурс «Молодіжна столиця України» проводиться з 2017 року. Асоціація міст України є офіційним партнером в організації та проведенні заходу, а також входить до Конкурсної комісії.

МОСТИСЬКА ОТГ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

В громаді збудують сухий порт

Мостиська міська рада оприлюднила детальний план території будівництва індустріального парку «Мостиський сухий порт». В ОТГ мають намір побудувати логістичний хаб площею 63,25 га для перевантаження та зберігання товарів, які перевозитимуть залізницею в ЄС та країни Азії. Це буде перший проект такого масштабу у Львівській області. Пріоритетними галузями діяльності є підприємства з новітніми технологіями

по зберіганню рідинно-зернового речовин, підприємств меблевих виробів, машинобудування та холодильників для заготівлі ягід і грибів, а також об'єкти логістики, сервісного обслуговування.

ХЕРСОН

Діалог влади і бізнесу щодо виходу з карантину

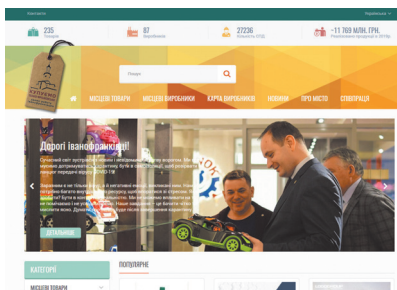
Херсонська міська рада спільно з місцевим бізнесом напружують шляхи виходу з карантину. Діалог муніципалітету і підприємців, координація дій та оперативна взаємодія відбуваються онлайн через Telegram-чат, куди додається найактуальніша інформація про започатковані робочі зустрічі в мерії з представниками різних сфер підприємництва та їх тематику.

Також місто преміювало медиків, задіяних у запобіганні COVID-19. Депутати внесли зміни до бюджету, збільшивши видатки для окремих закладів та заходів охорони здоров'я в розмірі 9,4 млн грн.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ГРОМАДА

Створено сайт для підтримки місцевих виробників

Для підтримки місцевого бізнесу у громаді почав працювати сайт market.mvk.if.ua. Тут представлені місцеві товари, карта виробників, новини тощо. Для розміщення на сайті слід надати адміністратору коротку інформацію про справу та контактні дані. Після реєстрації підприємець заходить на сторінку під своїм логіном та паролем, додає товар, заповнює описання та завантажує фото. В місцевих магазинах Івано-Франківські товари позначатимуть спеціальними бірками. Також

міський голова Івано-Франківська **Руслан Марцінків** доручив провести переговори з торговельними мережами, щоб на прилавках побільшало товарів місцевих виробників.

СЕМЕНІВСЬКА ОТГ ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Громада придбала велосипеди для медиків

Дістатися до своїх пацієнтів медичні працівники Центру первинної медико-санітарної допомоги Семенівської сільської ради віднині можуть швидше - їм за кошти громади придбано велосипеди.

Діяльність КНП «ЦПМСД» Семенівської сільської ради забезпечує 21 працівник. Центр обслуговує майже 4000 жителів громади, які підписали відповідні декларації.

Високопрофесійна праця медичних працівників «первинки», особливо в період поширення коронавірусної інфекції, є запорукою того, що жителі Семенівської ОТГ, які потребують медичної допомоги, можуть відчувати себе захищеними. Досить часто медпрацівникам доводиться долати чималий шлях до своїх пацієнтів. Подарунки для медперсоналу, який виконує важливу та складну роботу, мають неодмінно її полегшити та підвищити якість надання послуг.

ХАРКІВ

Відкрився перший в Україні Центр підтримки підприємців

У Харкові відкрився перший в Україні центр підтримки представників малого та середнього бізнесу. «Цей проєкт реалізований Міністерством цифрової трансформації спільно з командою Харківської міської ради. Ні для кого не секрет, що малий і середній бізнес сильно постраждав за час карантину. Завдання ж цього проєкту - допомогти підприємцям у подоланні наслідків кризи або при

відкритті нової справи. Поки центр працюватиме в онлайн-режимі, а після остаточного завершення карантину вони зможуть особисто прийти та отримати необхідну консультацію», - повідомив Харківський міський голова **Геннадій Кернес**.

У новому центрі підприємці отримають можливість брати участь у бізнес-конференціях та освітніх заходах, орендувати простір для проведення власних заходів, протестувати свій продукт перед виходом на ринок тощо. Зараз усі бажаючі можуть отримати необхідну консультацію в режимі онлайн на платформі «Дія.Бізнес».

КИЇВ

Бюджет столиці у 2019 році заощадив 25 млн грн завдяки «розумному» освітленню вулиць

Завдяки заміні ліхтарів старого зразка на енергозберігаючі LED-ліхтарі та автоматизованій системі управління освітленням протягом 2019 року вдалося заощадити 25 млн грн столичного бюджету.

Економія досягається не лише за рахунок енергоматеріалів ліхтарів, а також і завдяки віддаленому управлінню та автоматичному регулюванню рівня освітлення в залежності від часу доби та погодних умов. Це дає змогу економити від 40 до

70% електроенергії, - повідомила прес-служба КП «Інформатика».

Минулого року у Києві було підключено 18 тисяч LED натрієвих ліхтарів, до кінця поточного року планується встановити ще майже 30 тисяч світлоточок, а повне покриття території Києва єдиною системою освітлення буде завершено до 2023 року.

ВІННИЦЬКА ГРОМАДА

Антикризова програма з підтримки громади та бізнесу в умовах пандемії

Вінницька міська рада схвалила новий програмний документ, що орієнтований на пом'якшення соціальних та економічних наслідків пандемії, – Програму антикризової підтримки Вінницької міської ОТГ «Вінничани важливі».

Ініціював розробку цього рішення міський голова **Сергій Моргунов**. На сесії міської ради він розповів про ключові її заходи. Антикризовою програмою ви-

значено три пріоритетні напрямки: охорона здоров'я, соціальних захист та економіка.

В напрямку охорони здоров'я передбачається підготовка до другої хвилі поширення COVID-19 та значне поповнення запасів лікарень міста засобами індивідуального захисту. Також програмою антикризової підтримки передбачено придбання медичного обладнання та підготовку більшої кількості медичних працівників до роботи із хворими на COVID-19. В блоці соціального захисту передбачається впровадження щомісячної муніципальної доплати для пенсіонерів та інших соціальновразливих категорій, середній розмір якої 300 грн. Також підтримку отримає малий і середній бізнес. Вінницькі підприємці звільняються від ряду податків.

МУКАЧІВСЬКА ОТГ ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

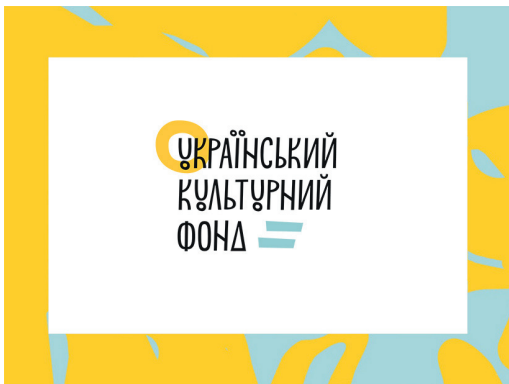
Громада впроваджує сучасні технології управління освітою

Моя Школа

Наприкінці травня у Мукачівській громаді було презентовано нову ІТ систему у сфері освіти під назвою «Моя школа». Ця освітня технологія включає понад 100 функцій для вчителів, учнів, батьків та шкільних адміністрацій. З вересня цього року система буде працювати у всіх школах Мукачівської ОТГ. Вона повністю замінить паперові журнали і щоденники, покращить комунікацію між батьками та вчителями. «Моя школа» дозволить впровадити єдині освітні стандарти та методики у всіх школах Мукачівської ОТГ.

АМУ вітає переможців програми «Культурні столиці України»!

Програма «Культурні столиці України», яку започаткував Український культурний фонд, надає можливість українським територіальним громадам у майбутньому претендувати на статус Культурної столиці Європи.

Після конкурсного відбору переможцями програми «Культурні столиці України» 2020 року оголошені:

місто Маріуполь - у категорії «Велика культурна столиця»

місто Славутич - у категорії «Мала культурна столиця».

Метою програми «Культурні столиці України» є сприяння промоції та розвитку культури в рамках реформи децентралізації з урахуванням спроможності територіальної громади, потреб та інтересів її членів. Оргкомітети, що реалізовуватимуть пакети ініціатив міст-переможців, працюватимуть над втіленням цілей програми:

- залучення представників місцевої культурної спільноти до творчих процесів;
- популяризація української культури серед населення міст-переможців та регіону;
- налагодження та зміцнення партнерств між представниками місцевої влади та діячами культури;
- промоція міста на рівні країни;
- розвиток культурного туризму тощо.

Місто Маріуполь, яке отримало статус «Велика культурна столиця», представило проєкт культурно-мистецьких ініціатив «Діалог мовою мистецтва». До нього увійшли, наприклад, вистава-інсталяція «Дорога додому», яку організатори планують втілити на трасі Маріуполь-Донецьк, як символ надії на відновлення миру, пересувна художня виставка-майстерня PostMost, книжковий фестиваль Mariupol Open Book, фестиваль класичного мистецтва Mariupol Classic тощо. Місто отримає грант 23 млн 136 тис. грн.

Проєкт «Малої культурної столиці» – «Славутич: ось [to be] країна!» складатиметься з роботи арт-резиденції «Семантичний сюрреалізм у просторі постмодернізму Славутича», діяльності «SESAM 2020 Poliklinika: Міжнародного семінару студентів-архітекторів від Європейської Архітектурної Студентської Асамблеї», II Міжнародного фестивалю для людей поважного віку GOLDenFest та інших культурно-мистецьких ініціатив. Місто отримає грант 10 млн 990 тис. грн.

Через епідемію коронавірусної хвороби COVID-19 Дирекцією та Наглядовою Радою Українського культурного фонду ухвалене рішення про перенесення реалізації проєктів переможців на 2021 рік.

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ*****Щодо складання переліків майна для оренди у відповідності до Закону України «Про оренду державного та комунального майна»***

Всі потенційні об'єкти оренди, які були внесені в переліки майна для оренди до 01.02.2020 року, вважаються включеними до Переліку першого типу відповідно до перехідних положень Закону. Тобто, ті, які планується здати в оренду.

Для того, щоб передати майно з Переліку першого типу в оренду, необхідно опублікувати в ЕТС оголошення про передачу майна в оренду та провести аукціон. Оскільки Порядком передачі в оренду державного та комунального майна будуть передбачені правила розміщення таких оголошень, то необхідно дочекатися набрання чинності Порядком.

Об'єкти, які знаходяться в оренді станом на 01.02.2020 року, не потребують включення в Переліки. Договори щодо цих об'єктів мають бути опубліковані в ЕТС протягом 24 місяців після введення в дію Закону.

Чим керуватись при визначенні об'єктів нерухомості об'єктами інженерної інфраструктури? Чи можуть вони бути об'єктами оренди?

Розглянемо детальніше, чи можуть об'єкти інженерної інфраструктури бути нерухомістю (передаватись в оренду). Відповідно до частини першої статті 181 Цивільного кодексу України, до нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Режим нерухомої речі може бути поширений Законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації. Так, відповідно до частини четвертої статті 5 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», не підлягають державній реєстрації речові права та їх обтяження на корисні копалини, рослини, а також на малі архітектурні форми, тимчасові, некапітальні споруди, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких можливе без їх знецінення та зміни призначення, а також окремо на споруди, що є приналежністю головної речі, або складовою частиною речі, зокрема на магістральні та промислові трубопроводи (у тому числі газорозподільні мережі), автомобільні дороги, електричні мережі, магістральні теплові мережі, мережі зв'язку, залізничні колії.

Наказом Мінрегіону №186, який вступив в дію з 15.01.2019 року, затверджено у новій редакції Інструкцію про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, (далі - Інструкція). Пунктом 1 частини II «Об'єкти, що підлягають технічній інвентаризації» Інструкції визначено чіткий перелік об'єктів, що підлягають технічній інвентаризації - системи водопостачання та водовідведення в цьому переліку відсутні – тобто, не можуть ідентифікуватись і окремо бути проінвентаризовані від головної речі, яка є нерухомим майном. В даному випадку, окрім труб водопроводу і водовідведення, – це насосна станція, колодязі з пожарними гідрантами, колектори для відводу стічних вод та інше майно. Це ще раз доводить факт, що такі комунікації є приналежністю головної речі, або складовою частиною речі, як це зазначалось вище. Адже водопостачання – це технологічний комплекс, що функціонує як єдиний комплекс споруд для видобування, очищення і подачі води певної якості споживачам, де окремо трубопроводи становлять час-

тини цього комплексу і не підлягають державній реєстрації. Те ж саме стосується і водовідведення.

Додатково звертаємо увагу, що наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України №190 від 27.06.2008 року затверджено Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (далі – Правила). Пунктом 1.1. Правил визначено, що саме Правила визначають порядок користування систем централізованих мереж населених пунктів України.

На думку Асоціації міст України, мережі окремо від основного майна передаватись в оренду не можуть, оскільки вони не є об'єктом оренди (не є нерухомим майном). Втім, разом з «головною річчю», яка може ідентифікуватись у Державному реєстрі речових прав - передача можлива.

Чи може відділ культури міської ради передати в оренду майно (частину приміщень), яке знаходиться в його оперативному управлінні?

Відповідно до статті 24 Господарського кодексу України (далі ГКУ) управління господарською діяльністю у комунальному секторі здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо суб'єктів господарювання, які належать до комунального сектору і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління. Так, органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за наслідки діяльності суб'єктів господарювання, що належать до комунального сектора економіки, на підставах, у межах і порядку, визначених законом.

Також, статтею 137 ГКУ чітко визначається, що правом оперативного управління є речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом, тобто ОМС) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених цим Кодексом та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом).

Міська рада є власником майна, закріпленого на праві оперативного управління за відділом культури, і зобов'язана здійснювати контроль за використанням і збереженням переданого в оперативне управління майна безпосередньо або через уповноважений ним орган. І має право вилучати у суб'єкта господарювання надлишкове майно, а також майно, що не використовується, та майно, що використовується ним не за призначенням.

Отже, відділ культури не може здійснювати передачу в оренду частину приміщень, які перебувають у нього в оперативному управлінні. Такі дії має вчиняти міська рада відповідно до ст.137 ГКУ - вилучити частину, що не використовується, та передати в оренду згідно чинного законодавства.

Хто на рівні території повинен регулювати ціни і тарифи з надання платних медичних послуг населенню (не включених до переліку НСЗУ) і яким нормативним документом чи документами це визначається?

Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо регулювання цін (тарифів) визначено постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 р. №1548 (зі змінами). Змінами внесеними 27.02.2019 р. визначено, що повноваження, центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних

адміністрацій, виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін і тарифів на окремі види продукції, товарів і послуг не поширюються на тарифи, що встановлюються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також на тарифи, що встановлюються для комунальних підприємств, які уклали договір про медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я.

Згідно з п.12 Додатку до цієї постанови тарифи на платні послуги, що надають лікувально-профілактичні державні і комунальні заклади охорони здоров'я регулюють (встановлюють) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації. А вартість платних послуг визначає сам лікувально-профілактичний заклад виходячи з тих витрат, які фактично він несе на надання відповідної послуги.

Отже, тарифи на платні медичні послуги, що надаються державними і комунальними закладами охорони здоров'я, визначаються та затверджуються наказом керівника лікувально-профілактичного закладу, який безпосередньо надає такі послуги відповідно до розрахунку усіх витрат, які пов'язані з наданням платної медичної послуги. А потім Рада міністрів АР Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації затверджують визначені тарифи, а також здійснюють їх регулювання шляхом установаження граничного розміру рентабельності.

Є випадки, коли тарифи на платні послуги затверджуються місцевими радами.

Звісно, головне технічне питання, — це якісне розроблення тарифів на медичні послуги, котрі мають бути економічно обґрунтованими й уніфікованими на всій території країни. Орієнтуватися можна на відповідну методичку затверджену постановою Кабінету Міністрів від 27.12.2017 р. №1075. Вона визначає методологію та порядок обліку фактичних витрат, які здійснюють заклади охорони здоров'я і які враховують для встановлення єдиних тарифів на медичні послуги, що надаються за договорами про медичне обслуговування населення в межах програми державних гарантій. Такі витрати обліковуються на основі методу стандартного аналізу витрат шляхом їх покрокового розподілу «згори донизу».

Згідно з п.п. 1 п. 1 ст. 13 Закону України «Про ціни і ціноутворення» від 21.06.2012 р. № 5007-V (далі — Закон № 5007) державне регулювання цін здійснюється Кабміном, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень шляхом установаження обов'язкових для застосування суб'єктами господарювання:

- фіксованих цін;
- граничних цін;
- граничних рівнів торговельної надбавки (націнки) та постачальницько-збутової надбавки (постачальницької винагороди);
- граничних нормативів рентабельності;
- розміру постачальницької винагороди;
- розміру доплат, знижок (знижувальних коефіцієнтів).

Вартість платних послуг визначає сам лікувально-профілактичний заклад виходячи з тих витрат, які фактично він несе на надання відповідної послуги.

**Увага! Консультацію експертів АМУ можна
отримати, надіславши запит у блоці
“Консультації” на сайті Асоціації auc.org.ua**

*** *Досвід європейських міст

Як змінюються європейські міста після завершення карантинних заходів і чи стануть вони «зеленішими»

У цьому розділі ми публікуємо добірку практик європейських міст, які демонструють тенденції змін у посткарантинний період у рішеннях міської влади щодо розвитку міських просторів і транспортної інфраструктури.

Німеччина

Більш жорсткі правила руху для велосипедистів

Німеччина схвалила посилення покарання для тих, хто не дотримується правил руху на велодоріжках та тротуарах. Це стосується як велосипедистів, так і водіїв авто.

Влада очікує, що цього літа завдяки рекомендаціям дотримуватися соціальної дистанції через пандемію коронавірусу, більше людей замість громадського транспорту користуватимуться приватним, зокрема й велосипедами.

Так, велосипедисту за проїзд велодоріжкою у неправильний бік загрожує штраф 55 євро, хоча раніше було 15. Також велосипедисту доведеться сплатити штраф 25 євро, якщо він заїде на тротуар, призначений лише для пішоходів

Для водіїв автомобілів запровадили повну заборону на зупинку на велодоріжках (раніше дозволялася зупинка не більше трьох хвилин), штраф: 55-100 євро. Таку ж суму прийдеться викласти за паркування на тротуарі. Окрім того, при обгоні велосипедиста водій має забезпечити дистанцію 1,5 м.

Брага, Португалія

Громадський транспорт для безробітних подешевшає удвічі

Для безробітних жителів міста Брага, які втратили роботу в тому числі й через пандемію COVID-19, проїзд у громадському транспорті стане удвічі дешевшим.

Нові тарифи почнуть діяти з 1 липня цього року, безробітні отримають спеціальні транспортні карти. А до того часу громадський транспорт буде безкоштовним для усіх жителів міста. Влада деяких районів Браги пропонує запровадити знижені тарифи для усіх пасажирів. Вирішення цього питання відкладено до часу, коли налагодиться епідеміологічна ситуація і буде знято обмеження щодо соціальної дистанції у громадському транспорті.

Афіни, Греція

Місто максимально збільшує обсяги пішохідних зон

Наслідуючи приклад інших великих і дрібних міст Європи, які побачили в пандемії коронавірусу можливість для обмеження дорожнього руху, влада Афін вживає термінових заходів, що спрямовані на користь пішоходів і велосипедистів.

Після того, як амбітне починання зі створення великої пішохідної зони в Афінах не змогло здійснитися наприкінці попереднього десятиріччя, міська рада столиці Греції «вдихнула нове життя» в цей

проект та схвалила 11 травня 2020 року проект з розширення мережі пішохідних вулиць.

План передбачає повне скасування автомобільного руху в двох великих районах центру міста: в так званому Торговому трикутнику і Плаке. Також повністю пішохідними стануть вулиці Mitropoleos, Irodou Attikou, а також неохоплена частина Ermou і Athinas.

Громадські обговорення спеціального плану щодо зонування Афін призначені на червень. Але до того часу нові обмеження будуть діяти на тимчасовій основі. Зокрема, рух буде обмежувати муніципальна поліція і електронні засоби. А додатковий простір для пішоходів і велосипедистів відгородять за допомогою тимчасових конструкцій (будівельних роздільників, рослин, міських меблів).

Париж, Франція

Влада відкриває вулиці для велосипедного руху

Близько 50 км деяких із найжвавіших вулиць Парижа після послаблення карантину залишаються відкритими тільки для велосипедистів.

Серед вулиць, що розглядаються для режиму «без авто», є вулиця Ріволі, одна з найдовших у Парижі, та швидкісний тунель під круговим перехрестям довкола Тріумфальної арки. Рух авто заборонять з метою обмеження скупчення людей у громадському транспорті.

Ще 30 вулиць Парижу у посткарантинний період стануть повністю пішохідними. Міська влада розглядає можливість закриття деяких вулиць для транспорту на постійній основі з метою зменшення рівня забруднення довкілля.

Нагадаємо, уряд Франції розробив пакет заходів на 20 млн євро, щоб заохотити людей пересісти на велосипеди під час пандемії коронавірусу, адже користування велосипедом є хорошим способом забезпечити соціальну дистанцію. Зокрема, передбачається виділення по 50 євро на ремонт велосипедів у зареєстрованих механіків. Також можна отримати допомогу на велонавчання і тимчасові паркувальні місця. Уряд також заохочує місцеві влади влаштовувати велосипедні доріжки по всій країні.

Бельгія, Брюссель

Нові велодоріжки для безпечного виходу з карантину

Міністерство з питань мобільності Брюсселя планує найближчим часом облаштувати 40 кілометрів нових велодоріжок. Для цього буде використано частину автомобільних доріг. У першу чергу з'являться велосипедні коридори, які з'єднають вже існуючі веломаршрути, щоб велосипедистам було зручніше рухатися містом.

Міська влада розраховує, що такі заходи сприятимуть безпеці жителів міста у перші місяці після карантину: замість громадського транспорту, де важко дотримуватися соціальної дистанції, вони зможуть використовувати велосипед. Втім нові маршрути збережуться й після того, як небезпека заразитися зникне.

Бельгія розпочала послаблення карантинних заходів з 4 травня. З цього дня було дозволено, зокрема, користуватися громадським транспортом.

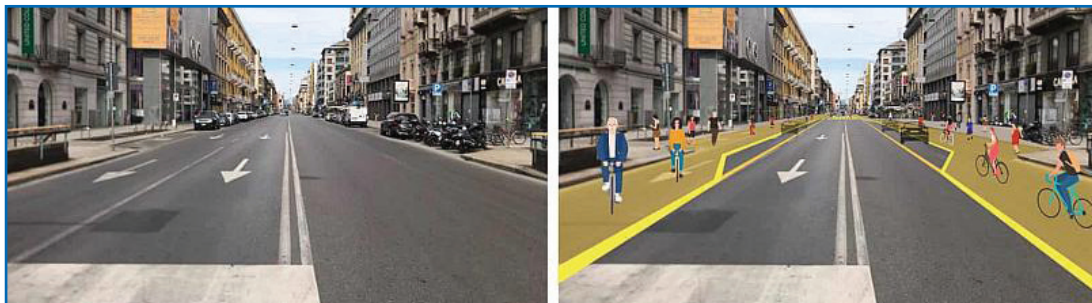

Мілан, Італія

Перерозподіл міського простору на користь пішоходів та велосипедистів

Внаслідок загальнонаціонального карантину затори на дорогах у Мілані суттєво зменшилися, завдяки чому помітно знизилася забрудненість повітря.

Тепер, коли коронавірусні обмеження скорочуються, міська влада намагається створити умови для зменшення масового використання автомобілів та розвантажити громадський транспорт, щоб знизити ризик заражень.

Місто схвалило план, за яким 35 км вулиць буде трансформовано у зони для пішоходів та руху велосипедів. Передбачені заходи включають недорогі тимчасові велосипедні доріжки, нові і розширені тротуари, вулиці з пріоритетом для пішоходів і велосипедистів. Окрім того, для автомобілів діятиме обмеження швидкості у 30 км/год, щоб зробити рух більш повільним і дати пішоходам більше місця для безпечного проходу. Громадський транспорт у Мілані також зазнає змін - підлога автобусів і вагонів метро отримує спеціальну розмітку, щоб пасажери дотримувалися належної дистанції один від одного.

Підготовлено за матеріалами сайтів
<https://www.bdcnetwork.com/>, <https://www.citylab.com>

МЕДИЧНІ ПРАЦІВНИКИ ПОТРЕБУЮТЬ ЯК ФІЗИЧНОГО, ТАК І МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ У БОРОТЬБІ З COVID-19 - РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ АМУ

З 13 по 20 квітня 2020 року більше 4500 медичних працівників закладів охорони здоров'я громад-членів Асоціації міст України взяли участь у національному дослідженні «Охорона здоров'я очима медиків», яке проводилося АМУ спільно з компанією «Active Group» та Всеукраїнським лікарським товариством, методом заповнення он-лайн анкет.

Презентація результатів всеукраїнського соціологічного опитування, в якому була досліджена проблематика ролі держави у боротьбі з коронавірусом, відбулася 23 квітня на каналі «Інтервізор».

Дослідження свідчить про те, що дві третини респондентів оцінили роботу центральної влади щодо боротьби із пандемією на 1 та 2 бали за 5-ти бальною шкалою. Позитивно оцінили ефективність роботи центральної влади щодо боротьби із пандемією лише 8,9% медичних працівників. Найбільш типовими оцінками, які поставили владі медики, є двійки та одиниці – по 32,5%.

Практично такими ж є оцінки готовності системи охорони здоров'я України до боротьби з пандемією. Зокрема, 35,5% респондентів виставили одиниці, 37,1% – двійки, 21,2% – трійки. Четвірки поставили 3% медиків, п'ятірки – 1,7%. Не визначилися із оцінкою – 1,5% респондентів.

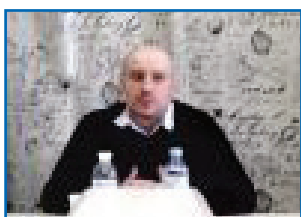
Щодо заходів медичної реформи, понад половина медиків визнала їх незадовільними. Нагадаємо, старт реформи вторинної ланки медичної допомоги відбувся саме під час карантину, 1 квітня. Але разом з пандемією виникла серйозна проблема з другим етапом реформи, пов'язана з зупинкою планових хірургічних втручань, планових госпіталізацій хворих, зменшення амбулаторних відвідувань. Тож, 55,8% респондентів ставляться до цього негативно, ще 19,9% – скоріше негативно. Скоріше позитивно сприйняли реформу під час пандемії тільки 10,1%, позитивно – 8,3% медпрацівників.

Понад дві третини (69,5%) опитаних зазначили, що відчувають небезпеку, коли знаходяться на своєму робочому місці. 24,3% медиків описали своє відчуття на робочому місці як «повна небезпека», а 45,2% – як «швидше небезпека», 19,1% – «незначне зменшення безпеки», а 6% – «цілком у безпеці під час виконання своїх обов'язків». 5,4% респондентів не визначилися із оцінкою. Значною мірою відчуття небезпеки медичними працівниками можна пояснити недостатнім рівнем забезпеченості медичних закладів засобами захисту.

АМУ впевнена, що проведене дослідження повністю віддзеркалює реальну ситуацію в охороні здоров'я. Адже у медичних закладах відсутнє у достатній кількості спеціальне обладнання для діагностики та лікування, засоби індивідуального захисту, дезінфекційні засоби. Це піддає ризику медичних працівників, що унеможлиблює, у разі їх захворювання, своєчасне надання допомоги іншим хворим

на коронавірус. **У загальній структурі хворих на COVID-19 по країні 20% становлять медичні працівники.** Це один з найвищих показників серед інших країн.

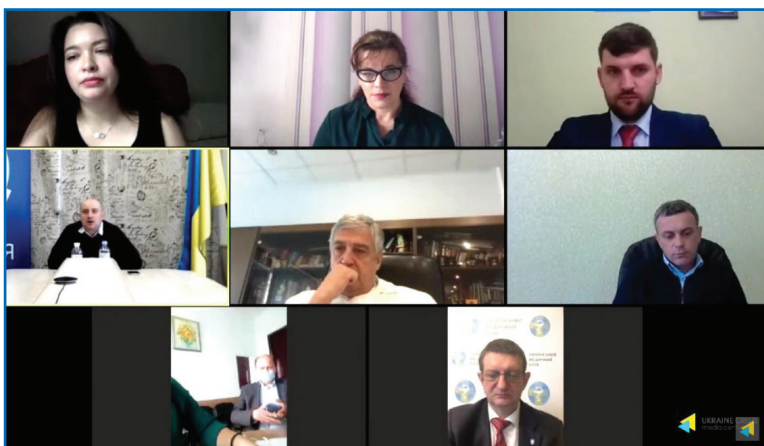
Недостатній рівень фінансування не дозволяє органам місцевого самоврядування виконувати вимоги Програми медичних гарантій, реалізовувати делеговані державою повноваження на забезпечення доступності і безоплатності медобслуговування. Заклади охорони здоров'я обрахували реальні тарифи на пакети медичних послуг і вони значно вищі ніж ті, що затверджені постановою Кабміну №65. Ці тарифи у більшості значно занижені та не покривають реальної собівартості таких послуг. Крім того, Національною службою здоров'я покривається обмежений обсяг пакетів медичних послуг, так званих пріоритетних. Тому перспектива для утримання лікарень, збільшення заробітної плати медичних працівників теж наразі відсутня.

На онлайн брифінгу «Медицина сьогодні: реформа, епідемія COVID-19, карантин», який відбувся 7 травня в Українському кризовому медіа-центрі презентовано результати дослідження АМУ «Охорона здоров'я очима медиків». Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан** наголосив:

- ▶ основний тягар під час пандемії взяло на себе місцеве самоврядування;
- ▶ медична сфера отримує фінансування за рахунок того, що знімаються кошти з освіти, соціального захисту, ремонту та будівництва доріг тощо;
- ▶ якби не було організаційно підготовлене місцеве самоврядування, то у країні були б набагато гірші наслідки пандемії;
- ▶ українські міста і громади уже витратили 2 млрд грн на протидію поширенню коронавірусної інфекції, в той час як жодної копійки, з так званого Стабілізаційного фонду, не отримано.

Також він зазначив, що Асоціація міст України постійно звертається до Уряду з проханням не залишати громади сам на сам з проблемами у сфері охорони здоров'я.

Територіальні громади України - міста, селища, села, в тому числі ОТГ, один на один зіткнулися з пандемією ще на початку березня і одразу активно долучилися до протидії поширенню коронавірусу. Місцеве самоврядування, окрім запровадження карантинних заходів, виділяє кошти на підвищення заробітних плат медичних працівників, закупівлю ліків, масок, тестів, обладнання, організовує підвезення медиків на роботу, доставляє продукти харчування для літніх людей і соціально незахищених сімей.

Водночас, пандемія застала більшість територіальних громад у процесі їх реформування, зокрема, в галузі охорони здоров'я. Міста, селища, села потребували невідкладної допомоги у протистоянні цій загрозі.

АМУ не залишила громади сам на сам з цими проблемами. Все ж таки пандемія – це питання національної безпеки держави. Для її ліквідації необхідна консолідація зусиль усіх зацікавлених сторін для запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Асоціація міст України вдалася до активних дій і закликала усіх небайдужих допомагати громадам:

- ❖ У березні АМУ збрала та узагальнила потреби територіальних громад у медичному обладнанні, засобах дезінфекції, індивідуального захисту, медичних та витратних матеріалах, лікарських засобах. Відповідні переліки були передані в Офіс Президента України.
- ❖ Наприкінці березня Голова АМУ мер Києва Віталій Кличко АМУ звернувся до Ради донорів з питань децентралізації в Україні із проханням надати допомогу територіальним громадам у боротьбі з COVID-19, надіславши узагальнені потреби відповідних територіальних громад.
- ❖ АМУ звернулася до Програми для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку «U-LEAD з Європою» з проханням підтримати ОТГ для запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19.
- ❖ АМУ звернулася до Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України В.Пристайка із проханням посприяти органам місцевого самоврядування України в протидії світовій пандемії COVID-19.